

DOMINGU X TEMPU KOMÚN – TINAN C

TEMA

Liturjia Liafuan domingu ne'e nian marka ho dimensaun profétika, iha Elias, profeta esperansa no moris nian, iha Paulo, profeta Evanjellu simu husi Maromak, no ho modu partikulár, iha Jezús, profeta boot ne'ebé vizita nia povu iha atitude oblasaun totál nian.

Leitura dahuluk apresenta mai ita figura feto Sarepta nian, ne'ebé signifika lakon esperansa no sentimentu derrota hodi buka kulpadu, no figura profeta Elias nian, ne'ebé fiar iha Maromak moris nian, ne'ebé la abandona ema ba mate nia ukun, hodi halo moris-hi'as feto-faluk nia oan-mane.

Iha *Evanjellu*, ita iha revelasaun Maromak nian espresa iha atitude laran-sadia no laran-luak husi Jezús iha milagre resureisaun feto-faluk nia oan-mane nian. Maromak vizita nia povu iha Jezús, “profeta boot ida”, hodi realiza reinu liuhusi resureisaun, oferese moris no fó sentidu ba nia.

Iha *leitura daruak*, ita simu ho gratuidade Paulo nia konversaun; ba nia Evanjellu mak forsa vitál no kriadora ida, ne'ebé prodús no haklaken; nia forsa mak Maromak. Forsa vitál ida, dinámika profétika ida ne'ebé nia simu direktamente husi Maromak.

LEITURA I – 1 Reis 17, 17-24

Epizódiu ohin nian, resureisaun feto-faluk Sarepta nia oan-mane nian, mak milagre ida Elias halo no enkuadra iha polémika kontra relijiaun kananeia maromak Baal nian. Baal hetan konsiderasaun nu'udar na'in no nia la'en ra'i nian no simboliza fertilidade to'os nian, balada nian, família nian. Nia mak maromak fekundiade no vida nian. Nune'e, iha Kanaan, uluk tinan-tinan sira selebra festa ba natureza nia mate no moris-hi'as iha figura Baal nian.

Elias nia milagre, no sira seluk tan ne'ebé atribui ba nia, signifika fundamentalmente katak Yahveh mak fonte ida mesak vida no fertilidade nian. Vida mai husi Maromak. Elias nia moris no hahalok tomak hatudu ba buat ida-ne'e; Elias nia naran rasik signifika “Yahveh mak ha'u-nia Maromak”. Tanba ne'e, elementu hotu mensajen nian tenke haree iha sentralidade ne'e nia naroman. Relatu hotu, ne'ebé iha referénsia májika relasaun nian entre salan no moras, bazeia ba Elias nia orasaun, ne'ebé hatudu momoos nia fiar iha Maromak ida besik ba ema, na'i no moris nia hun.

Feto-faluk Sarepta nian, feto estranjeira ida (la'ós ema judeu), konfessa fiar iha Elias nu'udar “Maromak nia emar”, “portavós Maromak nian”: “Agora ha'u haree katak ita Maromak nia emar ida no katak iha ita-nia ibun, loos duni, iha Na'i nia liafuan”. Naamán mós sei konfesa fiar hanesan, depoizde hetan isin-di'ak no hariis iha mota Jordaun tuir Elizeu nia haruka (kf. 2 Re 5,15). Jezus sei halo referénsia ba feto-faluk husi Sarepta no ba ema Síria Naamán nu'udar representante ema jentiu sira nian ne'ebé tama iha Kreda, hafoin simu tiha Evanjellu (kf. Lc 4,25-27).

Feto nia figura signifika lakon esperansa no sentimentu derrota nian hodi buka ema kulpadu. Profeta Elias mak figura ne'ebé fiar iha Maromak moris nian, ne'ebé la husik ema iha mate nia kbiit.

Oinsá fali kona-ba ita-nia hanoin no ita-nia hahalok sira ohin, ita sira ne'ebé ema sarani? Karik ita dala barak hela iha paganizmu, iha falta esperansa, iha derrotizmu desgrasa sira nian ne'ebé kona ita? Bainhira mak, loos duni, ita atua hanesan Maromak, Maromak moris nian no laran-di'ak nian mesak de'it? Dalan hira mak ita tenke halo atu sai profeta hanesan Elias.

LEITURA II – Gal 1, 11-19

Testu ohin nian fó asentuasaun forte liu ba gratuidade konversaun Paulo nian, simu gratis de'it husi Maromak. Ho esperiênsia ne'e nia roman Paulo haklaken Evanjellu ida ne'ebé nia orijen la'ós ema. Ita bele hanoin katak Evanjellu ne'e soi konteúdu ida katekeze nian kona-ba faktu sira no liafuan sira Jezús nian. Paulo, bainhira persege maka'as ema sarani sira, nia hatene didi'ak konteúdu ninia doutrina nian. Ba Paulo, Evanjellu mak forsa vitál no kriadora, ne'ebé prodús buat ne'ebé haklaken; nia forsa mak Maromak. Ne'e mak forsa vitál, iha dinámika profétika ne'ebé Paulo simu direktamente husi Maromak.

Ba Paulo, nia konversaun mak obra eksklusiva Maromak nian. Iha ne'e iha ekilíbriu dinámiku gratuidade fiar nian no adezaun ba tradisaun no majistériu ekleziástiku. Ita simu konvite atu loke an nafatin ba Maromak nia revelasaun, ba konversaun auténtika, ba akollimentu Evanjellu moris Maromak nian.

EVANJELLU – Lc 7,11-17

Iha-ne'e ita iha epizódriu resureisaun feto-faluk nia oan-mane, nu'udar paralelizmu ho leitura dahuluk. Milagre relata iha testu ne'e, nune'e mós versíkulu rua molok, hatán ba pergunta João Baptista nian ba Jezús: “Ó mak atu mai ka ami tenke hein ema seluk?” Jezús oferese salvasaun (kf. Lc 7,1-10) no hatudu triunfu loos moris nian (kf. Lc 7,11-17). La'ós relatu mak importante maibé sentidu ne'ebé nia tatoli mai ita.

Uluknanai, iha ne'e ita iha revelasaun kona-ba Maromak. Haree tiha Jezús nia atitude laran-sadia nian, povu hateten: “Maromak vizita ninia povu”. Jezús mak “profeta boot ida”, la'ós de'it tanba nia tatoli Maromak nia Liafuan no haklaken reinu ho liafuan sira, maibé liuliu tanba nia mai realiza reinu liuhusi moris-hi'as, hodi oferese nia moris.

Hafoin, ita haree iha ne'e sentidu moris nian. Jezús mai kria, oferese ksolok moris ida nakloke tomak.

Ita komprende mós sinál ne'ebé bele haree iha milagre. Oan-mane husi feto-faluk ninia resureisaun fó sasin kona-ba Jezús, ne'ebé sei manán ho modu defínitivu mate. Signifika katak ita bele hasoru Maromak iha ne'ebé iha sentidu laran-sadia nian, domin ne'ebé fó moris. Signifika mós katak, hodi tuir Jezús ita bele mós fó moris, iha laran-sadia ba sira ne'ebé terus, fó ita-nia tulun, iha atitude oblasaun nian. Ita bele halo ita-nia moris nune'e: halo prosisaun ida mate nian, lahó esperansa, ne'ebé akompaña isin-mate, ho atitude tanis nian, lutu nian, dezesperu nian; ka halo ita-nia moris dalan ida esperansa nian, resureisaun nian, transformasaun tanis no mate nian iha sentidu moris nian. Se ita maktuir Kristu nian ita sei husik profeta boot ne'e vizita ita!